

XIX Kongres Karpacko-Bałkańskiej Asocjacji Geologicznej – CBGA 2010 Saloniki, Grecja, 23–26.09.2010

W dniach 23–26 września 2010 r. w Salonikach, w Grecji, odbył się XIX Kongres Karpacko-Bałkańskiej Asocjacji Geologicznej (*XIX Congress of the Carpathian-Balkan Geological Association – CBGA 2010*). Konferencja została zorganizowana wspólnie przez Szkołę Geologii Uniwersytetu Arystotelesa w Salonikach, Greckie Towarzystwo Geologiczne oraz Grecki Instytut Geologii i Badań Mineralogicznych. Przewodniczącym tegorocznego kongresu CBGA był prof. Georgios Christofides. Celem tego spotkania było zgromadzenie akademickich i instytucyjnych pracowników naukowych, badaczy przemysłowych oraz studentów, aby mogli podzielić się swoimi doświadczeniami i wynikami badań z zakresu nauk o Ziemi i środowisku. Kongresy Karpacko-Bałkańskiej Asocjacji Geologicznej

należą do kongresów europejskich o bardzo długich tradycjach. Pierwszy z nich był zorganizowany w Polsce (Lwów) w 1925 r., a przedostatni w Serbii (Belgrad), w 2006 r.

Saloniki są stolicą Grecji Północnej i drugim co do wielkości miastem kraju po Atenach. Leżą na południowym stoku góry Chortiatis, nad Zatoką Salonicką (Morze Egejskie). Korzystne położenie i ruchliwy port od wieków decydują o zamożności Salonik oraz ich mieszkańców. Początki miasta sięgają czasów Aleksandra Wielkiego (Królestwo Macedonii, IV w. p.n.e.). Upadek Macedonii rozpoczął panowanie Rzymian i rozwój Salonik. Z czasów rzymskich pochodzi Łuk Triumfalny Galeriusza, Rotunda św. Jerzego oraz Forum Romanum. W czasach Cesarstwa Bizantyjskiego Saloniki urosły do rangi wielkiej metropolii,

drugiej po Konstantynopolu. Do dziś w mieście można oglądać mury obronne oraz piękne bizantyjskie kościoły, należące do głównych zabytków miasta, ukryte wśród nowoczesnych ulic, nadmorskiej promenady i eleganckich dzielnic. Mozaiki zachowane w kościołach należą do najciekawszych poza Rawenną i Konstantynopolem. Pięć wieków niewoli tureckiej pozostawiło w Salonikach niewiele śladów, ponieważ większość tureckich budowli spłonęła w podczas kilku pożarów w XIX w. W 1917 r. ogromny pożar ponownie strawił większą część zabudowań. W niedługim czasie na terenach zniszczonych pożogą odbudowano miasto, ale już z nowoczesnie zaprojektowanymi ulicami i dzielnicami. Saloniki znane są z bogatych zbiorów zgromadzonych w Muzeum Archeologicznym i Muzeum Etnograficznym. Symbolem miasta jest Biała Wieża stojąca przy nadmorskim bulwarze. Została ona wybudowana w XV w., jako część fortyfikacji portu. Piękny widok na miasto, port, zatokę oraz Górę Olimp rozciąga się z Akropolu.

Program naukowy CBGA 2010 został podzielony na *Special Sessions* i *General Sessions*. W ramach *Special Sessions* odbyły się 33 sesje, które dotyczyły szczegółowych zagadnień z zakresu geologii rejonu Karpacko-Bałkańskiego. Podczas *General Sessions* poruszane były kwestie zebrane w następujących blokach tematycznych:

- ❑ G01 – Structural Geology and Neotectonics (Geologia strukturalna i neotektonika);
- ❑ G02 – Stratigraphy and Palaeontology (Stratygrafia i paleontologia);

- ❑ G03 – Applied Geology – Engineering Geology, Hydrogeology, Urban Geology, etc. (Geologia stosowana – geologia inżynierska, hydrogeologia, geologia miejska, etc.);
- ❑ G04 – Mineral Sciences, Petrology, Geochemistry, Isotope Geology and Volcanology (Nauki mineralogiczne, petrologia, geochemia, geologia izotopowa i wulkanologia);
- ❑ G05 – Seismology, Geophysics and Physics of the Earth's Interior (Sejsmologia, geofizyka i fizyka wnętrza ziemi);
- ❑ G06 – Meteorology, Climatology and Atmospheric Environment (Meteorologia, klimatologia i środowisko atmosfery);
- ❑ G07 – Earth Sciences and Society – Teaching and Education, Health, Sustainable Development, etc. (Nauki o Ziemi a społeczeństwo – nauka i edukacja, zdrowie, zrównoważony rozwój, etc.);
- ❑ G08 – Physical Geography, Sedimentology, Quaternary Geology, Karst and Speleology (Geografia fizyczna, sedymentologia, geologia czwartorzędu, kras i speleologia);
- ❑ G09 – Remote Sensing and Information Technologies in Geosciences (Teledetekcja i technologie informacyjne w geonaukach);
- ❑ G10 – Marine Geology and Oceanography (Geologia morza i oceanografia);
- ❑ G11 – Environmental Geosciences (Nauki o środowisku).

Ryc. 1. Symbol Salonik – Biała Wieża przy nadmorskim bulwarze. Fot. A. Kozłowska

W konferencji wzięło udział 750 osób z 14 krajów należących do CBGA i innych krajów europejskich oraz ze Stanów Zjednoczonych, z Turcji, Japonii, Kanady, Nowej Zelandii i Australii. Liczną grupę stanowili Polacy, związani głównie z ośrodkami naukowymi w Warszawie, Krakowie i Sosnowcu. W ramach kongresu przyznano 100 grantów dla młodych naukowców. Wyniki badań, przedstawione w formie referatów i posterów, zostały zebrane w materiałach konferencyjnych. Składają się na nie: *Book of Abstracts*, wydana w oficjalnym czasopiśmie CBGA – *Geologica Balcanica* w Sofii, w Bułgarii i zawierająca 540 abstraktów, oraz *Book of Proceedings* (2 tomy), w której zamieszczono ponad 130 pełnych artykułów. Streszczenia i inne dokumenty dotyczące kongresu są umieszczone na stronie internetowej: http://www.geo.auth.gr/cbga_2010/index.htm. Podczas kongresu polscy naukowcy wystąpili z 13 referatami i 19 posterami. Pod względem liczby prezentacji Polska znalazła się na piątym miejscu po Grecji, Rumunii, Bułgarii i Turcji.

W trakcie konferencji uczestnicy mieli możliwość wysłuchania czterech wykładów zamawianych. Pierwszy z nich, zatytułowany *An ancient, Greek, astronomical computer* (Starożytny grecki komputer astronomiczny), wygłosił prof. I. Seiradakis podczas ceremonii otwarcia kongresu. W kolejnych dniach spotkania można było wysłuchać pozostałych wykładów: *Exploration for platinum-group elements (PGE) in the Carpathian-Balkan system* (Poszukiwanie pierwiastków grupy platyny w systemie Karpacko-Bałkańskim; M. Economou-Eliopoulou z Uniwersytetu w Atenach, Grecja), *Miocene-recent magmatism and geodynamic processes in the Carpathian-Pannonian region – relations with Balkan and Aegean areas* (Magma-

tyzm i procesy geodynamiczne w rejonie Karpacko-Panońskim od miocenu do dziś – związek z obszarem bałkańskim i egejskim; I. Seghedi z Instytutu Geodynamiki w Bukareszcie, Rumunia), *From local geology to global plate tectonics* (Od lokalnej geologii do globalnej tektoniki płyt; G.M. Stampfli z Uniwersytetu w Lozannie, Szwajcaria).

Podczas czterodniowej konferencji, w trzech salach jednocześnie, odbywały się tematyczne bloki prezentacji ustnych, którym towarzyszyły prezentacje posterowe. Zgodnie z harmonogramem organizatorów w ramach II i IV części bloku tematycznego G04 (Mineral sciences, Petrology, Geochemistry, Isotope Geology and Volcanology) autorki przedstawiły:

- referat *Results of advanced mineralogical and geochemical studies in the Carpathian mélangé zone and selected units* (Wyniki zaawansowanych badań mineralogicznych i geochemicznych w strefach melanzu i wybranych jednostkach karpackich) – K. Jarmolowicz-Szulc, L. Jankowski;
- referat *Petrological studies, isotopic and fluid inclusion relations in the Miocene sandstones in the Polish segment of the Carpathian Foredeep* (Badania petrologiczne, izotopowe i badania inkluzji fluidalnych w piaskowcach miocenu w polskiej części zapadliska przedkarpackiego) – K. Jarmolowicz-Szulc, A. Kozłowska, M. Kuberska;
- poster *Diagenesis of the Lower Jurassic sandstones in Central Poland* (Diogeneza piaskowców dolnej jury w środkowej Polsce) – A. Kozłowska, M. Kuberska.

W ramach konferencji odbyła się tylko jedna (z czterech zaplanowanych) wycieczek – *Exhumation of the West Pelagonian margin and Pindos basin emplacement*

Ryc. 2. Wysokoenergetyczne utwory plejstocenu o genezie fluwialnej z wielkoskalowym warstwowaniem przekątnym (Imera nad jeziorem Polyfito, północna Grecja). Fot. M. Krobicki

Ryc. 3. Granatonośne gnejsy prekambryjskie podłoża strefy Pelagońskiej (okolice jeziora Polyfito, północna Grecja). Fot. M. Krobicki

(Ekshumacja zachodniej krawędzi Pelagonii i powstanie basenu Pindos).

XIX Kongres Karpacko-Bałkańskiej Asocjacji Geologicznej w Grecji był dużą i ciekawą imprezą naukową, która umożliwiła wymianę informacji między specjalistami z różnych ośrodków. Udział w konferencji pozwolił wszystkim uczestnikom na poszerzenie stanu wiedzy i zapoznanie się z aktualnymi badaniami prowadzonymi w Karpatach i na Bałkanach. Autorkom dał także możliwość przedyskutowania niuansów prac prowadzonych w PIG-PIB, zaprezentowania najnowszych wyników swoich

badania na forum międzynarodowym oraz zapoznania się z pracami innych autorów i nowymi trendami badawczymi. Podczas spotkania przeprowadzono ciekawe i owocne dyskusje – zarówno w ramach obrad, jak i w kularach. Wszystko to przemawia za koniecznością uczestniczenia pracowników Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego w podobnych międzynarodowych zjazdach naukowych. Kolejny kongres CBGA odbędzie się w Albanii, w 2014 r.

Katarzyna Jarmołowicz-Szulc, Aleksandra Kozłowska & Marta Kuberska